

Jogi alapismeretek

Szöveg beírása az előadónál
Előadó! ittintson ide

Alaptörvény

Magyarország független,
demokratikus
jogállam, államformája
köztársaság.

Megnevezése:
Magyarország

Fővárosa: Budapest,

Hivatalos nyelve: magyar

Pénzneme: forint,

Himnusa Kölcsey Ferenc
Himnusz című
költeménye Erkel
Ferenc zenéjével.

Címere:

Zászlaja:

R cikk

- (1) Az Alaptörvény Magyarország jogrendszerének alapja.
- (2) Az Alaptörvény és a jogszabályok **mindenkire kötelezőek.**
- (3) Az Alaptörvény rendelkezéseit azok céljával, a benne foglalt Nemzeti hitvallással és történeti alkotmányunk vívmányaival összhangban kell értelmezni.

C) cikk

A magyar állam működése a hatalom megosztásának elvén alapszik.
ELKÜLÖNÜL:

I. Törvényhozói (pl. országgyűlés)

II. Végrehajtói (pl. rendőrség, NAV)

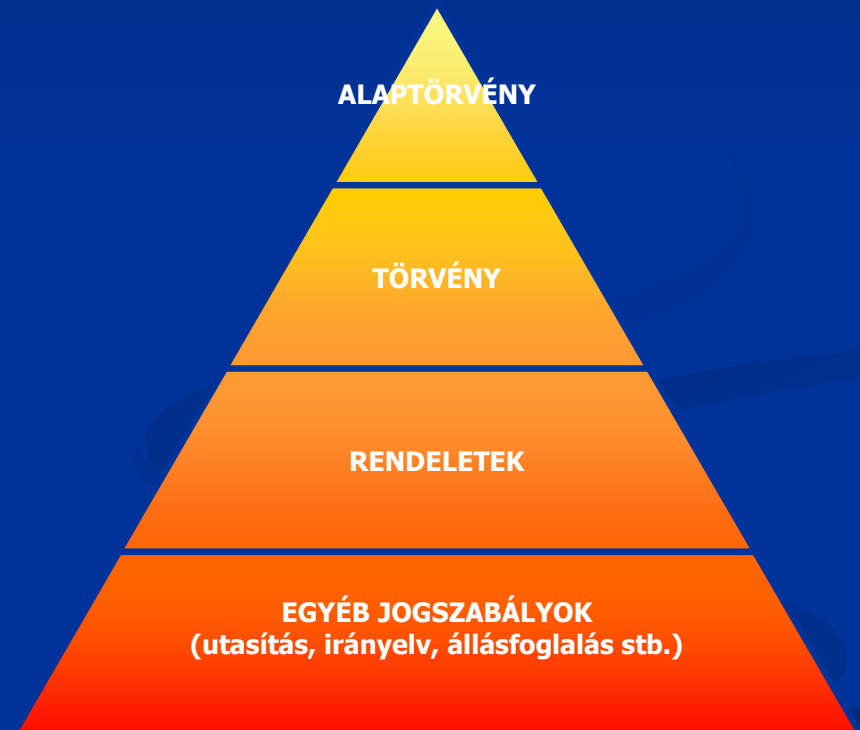
III. Ítélező (bíróság)

hatalom.

TÖRVÉNYHOZÓI HATALAOM

- FELADATA:
JOGALKOTÁS
- KIK: országgyűlés,
minisztériumok,
önkormányzatok stb.
- Jogi hierarchia:

VÉGREHAJTÓI HATALOM

Feladata a jogszabályok betartatása

- Kormány (miniszterek+miniszterelnök)
- Egyéb szervek:

Igazságszolgáltatás

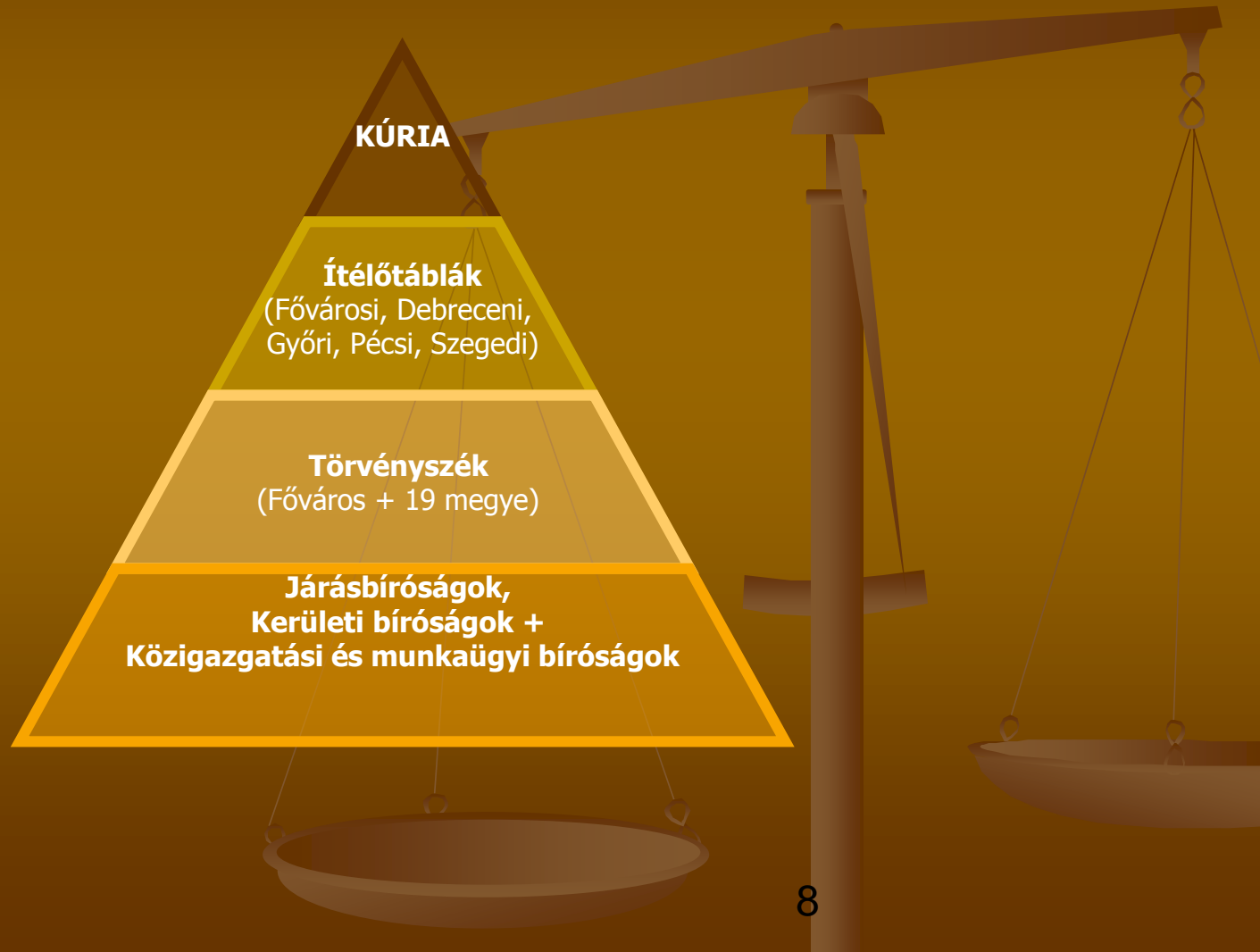
Feladata: jogszabálysértés esetén eljárjon,

Alkotmánybíróság: az alaptörvénybe ütközés esetén jár el.

Bíróság: jogvitákat dönt el stb.

Ügyészség: felügyeli a nyomozást, vádat emel és képviseli azt a bíróság előtt stb.

Bíróság felépítése

Bírói függetlenség:

1. Csak jogszabálynak van alávetve,
2. Nem utasítható,
3. Összeférhetetlenség (nem lehet párt tagja, nem lehet mellékállása),
4. Mentelmi jog.

A bírót a Köztársasági Elnök nevezi ki, a többi hatalmi ág (Országgyűlés, Kormány) nem vehet részt benne.

Ki lehet bíró?

1. Jogi diploma,
2. Jogi szakvizsga
3. Minimum 1 évig bírósági titkár volt (vagy ezzel azonos munkakörben dolgozott),
4. Pályázatot nyújtott be
5. 30. életévét betöltötte,
6. Büntetlen előéletű
7. Pályaalkalmassági vizsgálaton vett részt,
8. Esküt tett.

Milyen ügyekben jár el a bíróság?

POLGÁRI: amikor az embereknek, vagy pl. cégeknek egymással van vitájuk (pl. válóper, tartozás rendezése stb.).

BÜNTETŐ: amikor bűncselekményt követnek el és az ügyész vádat emel az elkövetővel szemben,

SZABÁLYSÉRTÉS: szabálysértés elkövetése esetén (ha az elzárással sújtható, csak a bíróság járhat el),

KÖZIGAZGATÁSI ÉS MUNKAÜGYI: a közigazgatási határozatot a bíróság felülvizsgálhatja, illetve amikor a munkavállaló és munkaadó között vita van,

CÉGES: a bíróság tartja nyilván a cégeket (Bt., Kft., Rt.) és bíróság számolhatja fel azokat, végzi törvényességi felügyeletét.

POLGÁRI PEREK

Pl. válóperek (gyermekelhelyezés), tartozás rendezésével kapcsolatos perek, kártérítési perek stb.

Gyermekek a polgári peres eljárásban

A kiskorú gyermek mint peres fél:

- Nevében törvényes képviselője
- Vagy ügygondnok jár el.

A kiskorú gyermek mint tanú:

- 14 év alatti csak akkor hallgatható meg, ha vallomásától várható bizonyíték másként nem pótolható,
- 14 év alatti kihallgatásánál törvényes képviselője is jelen lehet,
- Figyelmeztetéseket, tájékoztatásokat életkorára és értettségére tekintettel kell közölni

A kiskorú gyermek mint érdekelt:

- Kiskorú gyermeket szülei útján idézi a bíróság,
- Megfelelő légkörben, a gyermekek számára érthető módon hallgatja meg a bíróság,
- A gyermeknek kérdéseket a bíró tehet fel,
- A tárgyaláson résztvevő felek kérdéseiket a bírón keresztül tehetik fel.

Jogképesség

- Perben fél az lehet (perbeli jogképesség), akit jogok illetnek és kötelezettségek terhelnek
- Peres fél lehet:
 1. Természetes személy
 2. Jogi személyiséggel rendelkező gazdasági társaság (Kft.)
 3. Jogi személyiséggel nem rendelkező gazdasági társaság (Bt.)

Cselekvőképesség

Kiskorú az, aki nem töltötte be a 18. életévét:

- 0-14 év cselekvőképtelen,
- 14-18 év korlátozottan cselekvőképes.

14 év alatti gyermek cselekvőképtelen

- Nevében törvényes képviselője jár el,
- De: pl: boltban bevásárolhat

14-18 év közötti fiatalkorú korlátozottan cselekvőképes

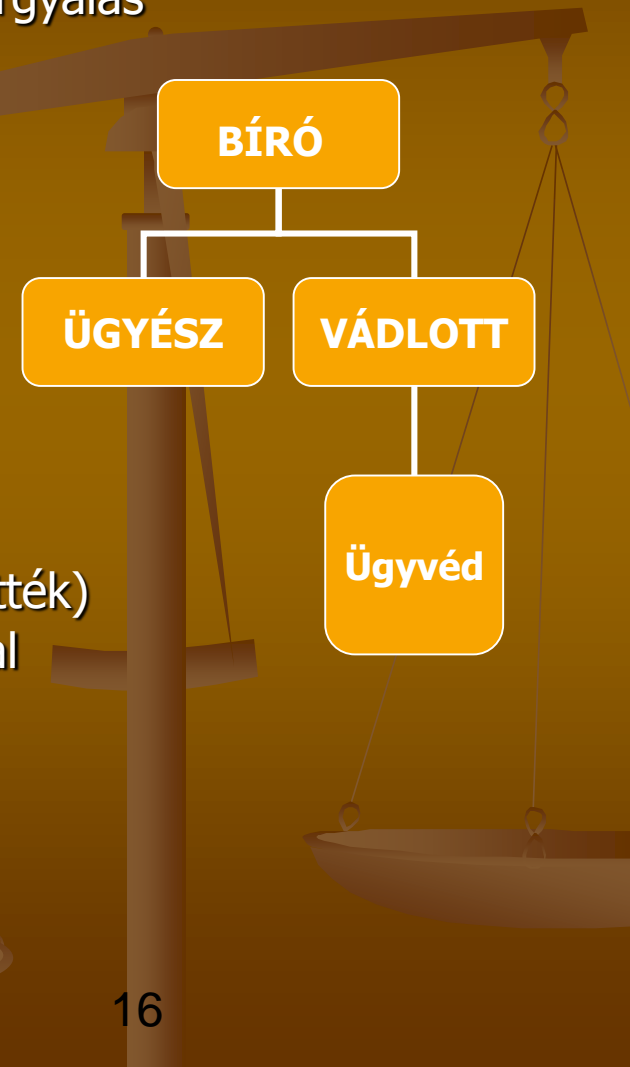
- Jognyilatkozatához törvényes képviselőjének a hozzájárulása szükséges,
- De:
 - *a)* tehet olyan személyes jellegű jognyilatkozatot, amelyre jogszabály feljogosítja;
 - *b)* megkötheti a mindennapi élet szokásos szükségleteinek fedezése körébe tartozó kisebb jelentőségű szerződéseket; (boltba elmehet vásárolni)
 - *c)* rendelkezhet munkával szerzett jövedelmével, annak erejéig kötelezettséget vállalhat;
 - *d)* köthet olyan szerződéseket, amelyekkel kizárólag előnyt szerez; és
 - *e)* ajándékozhat a szokásos mértékben.

BÜNTETŐELJÁRÁS

Bűncselekmény – Nyomozás – Vádemelés – Bírósági tárgyalás

A büntetőeljárásban kik vesznek részt:

- Bíró (tárgyalást vezeti)
- Ügyész (vádát képviseli)
- Ügyvéd (Terhelt érdekében jár el)
- Terhelt (Akiel szemben vádat emeltek)
- Sértett (Akiel szemben a bűncselekményt elkövetették)
- Tanú (Aki az ügyre vonatkozóan fontos információval rendelkezik, pl.: hogyan történt a bűncselekmény)
- Egyéb érdekelt

Gyermekek a büntetőeljárásban

Vádlott

- 12 év alatti nem büntethető,
- Kivételesen 12 életévét betöltött és belátási képességgel rendelkező pl: emberölés, erős felindulásban elkövetett emberölés, testi sértés, rablás és kifosztás
- 14. életévét betöltött büntethető.

Tanú

- 14. életévét betöltött tárgyaláson kihallgatható,
- Kivételesen 14 év alatti tanúként akkor hallgatható ki, ha a tanúvallomásától várható bizonyíték másként nem pótolható, tárgyaláson nem hallgatható ki (nyomozási bíró, kiküldött bíró)

Ha a tanú a 18 életévét még nem töltötte be, a vallomástételénél törvényes képviselője, gondozója jelen lehet.

Sértettként, ha velük szemben követik el a bűncselekményt.

Gyermekmeghallgató szoba I.

Gyermekmeghallgató szoba II.

- Nyíregyházi Törvényszéken és járásbíróságain megtalálható,
- Cél: 14 év alatti kiskorúakat ne a tárgyalóteremben hallgassák meg, könnyebbé téve a vallomástételüket,
- A bíró a gyermekkorú tanút életkorának, fejlettségének megfelelően hallgatja meg,
- Bűncselekmény elkövetője a gyermek meghallgatásakor nincs jelen,
- Egy szoba, amely barátságosan berendezett
- Gyermekmeghallgató szoba a rendőrségeken is található

Szabálysértési eljárás

Szabálysértési eljárás olyan személlyel szemben indítható meg, aki betöltötte a 14. életévét.

A szabálysértési eljárást a bíróság, rendőrség, általános szabálysértési hatóság bírálja el.

A szabálysértési eljárás során pl.: a rendőrség, közterület felügyelő helyszíni bírságot is kiszabhat.

Helyszíni bírság kiszabására fiataalkorúval szemben akkor szabható ki, ha a törvényes képviselője is jelen van és aláírja a helyszíni bírság nyomtatványt, illetve a fiataalkorú vállalja a helyszíni bírság megfizetését.

Maximális összege fiataalkorúval szemben 25.000 forint.

Tanúgondozás

- Tanúzási kötelezettség megkönnyítése végett
- Bíróságokon dolgozó kapcsolattartó
- Tájékoztatás kérhető személyesen vagy telefonon
- Tanúváró, tanúszoba, tanúsarok

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!

